

قطبیعت

نقشی از طبیعت

مختصه روستای کلم

موقعیت و تاریخچه

روستای کلم، از توابع بخش بدره شهرستان دره شهر، با مختصات جغرافیایی ۴۶ درجه و ۵۴ دقیقه طول شرقی و ۳۳ درجه و ۲۱ دقیقه عرض شمالی، در فاصله ۳۰ کیلومتری شمال غربی شهر بدره و ۱۲۰ کیلومتری جنوب شهر ایلام قرار گرفته است. روستای کلم که در میان کوهها و ارتفاعات کمیرکوه در یک دره سبز با میانگین ارتفاع ۱۵۰۰ متر از سطح دریا واقع شده، اقلیمی معتدل و کوهستانی دارد و آب و هوای آن در فصول بهار و تابستان معتدل و مطبوع و در فصل زمستان سرد می‌باشد. روختانه کلم در کنار روستا جریان دارد که طراوت و شادابی خاصی به آن می‌بخشد.

روستای کلم قدمت طولانی سکونت انسانی دارد. با بررسی آثار باقیمانده از جمله قلعه و آتشکده‌ها، احتمال قدمت و سابقه تاریخی روستای کلم به دوران مادها را افزایش داده است. بقیه جابرین انصاری و بنای سید تاج الدین نیز در نزدیکی روستا واقع شده‌اند. مردم روستای کلم به زبان کردی سخن می‌گویند و مسلمان و پیرو مذهب شیعه جعفری هستند.

الگوی معیشت و سکونت

براساس تاریخچه سرشماری سال ۱۳۷۵، روستای کلم، ۷۸۶ نفر جمعیت داشته که در سال ۱۳۸۵ به ۱۰۰۰ نفر افزایش یافته است.

امار معاش

درآمد اکثر مردم روستا از فعالیت‌هایی مانند زراعت، دامداری، باغداری و پرورش ماهی قزل‌لا و نیز از طریق خدمات و صنایع دستی تأمین می‌شود. اراضی روستا به دو صورت آبی و دیم کاشته می‌شوند

در حاشیه
جنوبی رودخانه کلم
و در نزدیکی روستا،
تپه نسبتاً بلندی
وحود دارد که در
بالای آن آثاری از
قلعه قدیمی مربوط
به دوره ساسانی به
جا مانده است.

و عمده محصولات زراعی آن شامل برنج و گندم است. بارندگی کافی، خاک حاصلخیز و دیگر شرایط مساعد اقلیمی موجب رونق باغداری روستا شده و انواع میوه‌های گردو و انگیر در آن به عمل آمده. البته در اینجا لازم به ذکر است که در روستای کلم دامداری نیز رونق دارد و انواع لبنتات به خصوص رونق حیوانی در آن تولید می‌شود.

جریان رودخانه پر آب کلم در روستا موجب پرورش انواع ماهی‌های سردابی شده و این امر در شکوفایی اقتصادی روستا تاثیر بسیار مثبتی داشته است. بافت و تولید انواع قالی، گلیم، جاجیم و منبت‌کاری از جمله صنایعی است که به طور مستقیم در بهبود شرایط اقتصادی مردم روستا تاثیر گذاردند.

موقعیت مسکونی

روستای کلم در منطقه‌ای کوهستانی با بافت مسکونی خطی واقع شده است. در امتداد جاده دسترسی به روستا کم عرض و واحدهای مسکونی آن اکثراً یک طبقه با سقف چوبی و با در و پنجره کوچک ساخته شده‌اند. مصالح به کار رفته در بافت قدیم روستا مشتمل بر سنگ، خشت، گل و چوب است که به راحتی از اطراف روستا تهیی می‌شوند. در بنای خانه‌های جدید و ساختمان‌های دولتی و کارگاه‌ها از مصالحی مانند گچ، آهن، سیمان و آجر استفاده شده است.

نقشی از طبیعت
روستای کلم

جاده‌های گردشگری

رودخانه، چشمه و باغ‌های سرسیز، مناظر و چشم‌اندازهای بسیار کم‌نیزیری پدید آورده‌اند. رودخانه پر آب و خروشان کلم که از ارتفاعات شمالی کبیرکوه سرچشمه می‌گیرد، پس از مشروب نمودن باغ‌های و اراضی پاپین دست، به رودخانه سیمراه می‌پیوندد. در نزدیکی چشمه زلال کلم که از شمال کبیرکوه سرچشمه می‌گیرد، پنج مرکز پرورش ماهی احداث شده است. دیدار از مراکز پرورش ماهی و خرید ماهی تازه، خاطره خوشی برای گردشگران به همراه دارد. در اطراف این رودخانه، باغ‌های انبوه و گستردگی وجود دارد که مناظر بسیار چشم‌نواز و زیبایی ایجاد کرده است. این باغ‌ها در فصول بهار و تابستان فضاهای بسیار دنج و آرامی، برای استراحت و اتراق گردشگران و علاقمندان به طبیعت فراهم می‌آورند. در فاصله روستای کلم و بدره، تفرجگاه ییلاقی کلم بدره قرار دارد. در حاشیه جنوبی رودخانه کلم و در نزدیکی روستا، تپه نسبتاً بلندی وجود دارد که در بالای آن آثاری از قلعه قدمی مربوط به دوره ساسانی به جا مانده است. مصالح به کار رفته در ساختمان این قلعه از سنگ و گچ می‌باشد. در نزدیکی تپه، بنای آتشکده‌ای مربوط به همان دوران وجود دارد.

اماکن مذهبی

در روستای کلم اماکن مذهبی شامل زیارتگاه‌های سید تاج‌الدین و نظام‌الدین فرزندان سید صلاح محمد در داخل بافت روستای کلم و بقعه جابرین انصاری در روستای جابر واقع است که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است.

مراسم و آئین‌ها

مردم روستای کلم مانند دیگر مسلمانان و ایرانیان، اعياد بزرگ ملی و مذهبی را جشن می‌گیرند و در ایام محرم و وفات ائمه به سوگواری می‌پردازند. از مهم‌ترین مراسم و آئین‌هایی که در روستای کلم برگزار می‌شود، می‌توان به مراسم چمر، عید نوروز، سیزده‌بهمن، چهارشنبه‌سوری و مراسم دعای باران مشتمل بر مراسم هل‌هلونک و گاروو اشاره کرد. پلان، قلان و کلاه و روان، بازی‌ها و ورزش‌های رایج و متدوال در این روستا می‌باشند. استفاده از انواع موسیقی‌های شاد و حزن‌انگیز به مناسبت‌های گوناگون در میان مردم روستای کلم رواج دارد که معروف‌ترین آن‌ها ننمehای هوره است.

پوشش

مردم روستای کلم به روش سنت دیرین از لباس‌های محلی استفاده می‌کنند. پوشش مردان روستای کلم شامل سریند، کلاه، پیراهن، شلوار، شال و کفش و پوشش زنان نیز شامل سریند، پیراهن، شلوار، اشکنیه، ترخینه، کباب محلی، قورمه و شیرینی‌پزی بر ساق اشاره کرد.

تغذیه

انواع غذاهای محلی خوش‌طعم و لذیذ، توسط زنان روستایی طبخ می‌شود، از آن جمله می‌توان به اشکنیه، ترخینه، کباب محلی، قورمه و شیرینی‌پزی بر ساق اشاره کرد.

صنایع دستی

مهم‌ترین صنایع دستی رایج در میان مردم روستا قالی‌بافی، گلیم‌بافی، جاجیم‌بافی و منبت‌کاری است. قالی‌های این روستا که جنبه صادراتی دارند، با نقش و طرح‌های زیبا بافته می‌شوند. سوغات روستایی کلم شامل گردو، ماهی، برنج، روغن محلی و انجیر است.

دسترسی

روستای کلم از طریق شهرهای بدره و دره‌شهر قابل دسترسی و جاده‌های منتهی به این روستا از شهرهای مذکور آسفالت است.

با تشکر از سازمان صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری استان ایلام